Faktyczne zatrzymanie prawa jazdy bez kontroli sądowej

Kategoria: Komunikacja i Transport
Opublikowano: niedziela, 04, luty 2018 22:42
Grzegorz P. Kubalski
Odsłony: 3299

Czynność komendanta powiatowego Policji w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy nie podlega kognicji sądów administracyjnych.

postanowienie WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 28 grudnia 2017 r., sygn. II SA/Go 1167/17, nieprawomocne

Zdaniem WSA czynność faktyczna polegająca na zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy nie należy do żadnej z wymienionych w art. 3 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi aktów lub czynności zaskarżalnych do sądu administracyjnego, w szczególności nie stanowi innego, niż określone w pkt 1-3 przepisu art. 3 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, aktu lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczącego uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Brak jest również tej mierze regulacji szczególnej przewidującej zaskarżalność faktycznej czynności zatrzymania prawa jazdy.

Stanowisko to, w ocenie sądu, znajduje umocowanie w przepisach art. 135 i następnych Prawa o ruchu drogowym. Ustawa ta reguluje w rozdziale 3 prawne i faktyczne przesłanki zatrzymywania praw jazdy i pozwoleń oraz cofania i przywracania uprawnień do kierowania pojazdami. W art. 135 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym wymieniono przypadki, w których dopuszczalne jest zatrzymanie prawa jazdy przez policjanta, czyli faktyczne odebranie kierowcy dokumentu upoważniającego go do prowadzenia pojazdów silnikowych. Natomiast w art. 137 i art. 138 Prawa o ruchu drogowym uregulowano tzw. prawne zatrzymanie prawa jazdy. Zgodnie z art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. f Prawa o ruchu drogowym policjant zatrzyma prawo jazdy za pokwitowaniem, gdy wobec kierującego pojazdem orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów lub wydano decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Zatrzymanie to ma charakter faktyczny i jest następstwem obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnień wydanej przez uprawniony do tego organ.

Taka współzależność odpowiada typowej sytuacji, gdy zatrzymanie fizyczne prawa jazdy, którego dokonuje policjant, poprzedza zatrzymanie prawne sprowadzające się do wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy (por. wyrok NSA z dnia 10 lutego 2009 r., I OSK 337/08). Przyjmuje się przy tym, że tylko tzw. prawne zatrzymanie prawa jazdy podlega kontroli instancyjnej i sądowej (por. również postanowienia WSA w Warszawie z dnia 4 grudnia 2012 r., VII Sa/Wa 1685/12 i 7 listopada 2016 r., VII SA/Wa 1688/16).

Powyższe poglądy WSA w Gorzowie Wielkopolskim w pełni podzielił. Podkreślić należy, że takie rozwiązanie ma uzasadnienie nie tylko systemowe, lecz także funkcjonalne. Przeciwdziała bowiem dwutorowości postępowań zmierzających do weryfikacji podstaw zatrzymania prawa jazdy. Taka konkurencja prowadziłaby do konsekwencji godzących w cel i funkcje regulacji, w której to Policja jest tylko organem wykonującym czynności faktyczne wynikające z aktów lub czynności o charakterze administracyjnoprawnym wydawanych przez uprawnione organy.

Przyjęcie założenia niekonkurencyjności faktycznego i prawnego zatrzymania prawa jazdy nie pozbawia jednostki w żadnym zakresie ochrony. Środki prawne w tym zakresie mogą być wnoszone zarówno w stosunku do decyzji właściwego starosty w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy (por. wyrok NSA z dnia 25 sierpnia 2011 r., I OSK 1769/10), jak również decyzji tego organu odmawiających zwrotu zatrzymanego prawa jazdy (por. wyroki NSA: z dnia 17 września 2008 r., I OSK 1317/07; 10 listopada 2011 r., I OSK 2008/10 oraz 11 stycznia 2012 r., I OSK 1376/11).

Phoca PDF

W szczególności w tej drugiej sytuacji, jeśli właściwy starosta, któremu policja lub innym podmiot przekazał prawo jazdy, odmawia uwzględnienia wniosku strony i wydania prawa jazdy, odmowa ta powinna, co do zasady, przybrać postać decyzji administracyjnej, co umożliwia ochronę praw strony w pełnym zakresie w ramach tzw. ogólnego postępowania administracyjnego regulowanego przepisami kodeksowymi. W tym zaś postępowaniu prowadzonym przed właściwym organem mogą być podnoszone wszelkie zarzuty dotyczące zatrzymania prawa jazdy.

Phoca PDF